

Raamatupidaja kui integreeritud mõtlemise ja juhtimise eestvedaja

TEKST: ÜLLE PÄRIL, EBS-I DOTSENT JA MAJANDUSARVESTUSE ÕPETAJATE KOGU (WWW.ARVESTUSHARIDUS.EE) EESTVEDAJA

Enam ei piisa ainult finantsilistele aspektidele keskendumisest – vaja on ka eri valdkondi lõimivat vaadet.

Raamatupidamise üks lõpptulemusi, majandusaasta aruanne, teeb läbi suuri muutusi. Enam kui sajand tagasi aastaaruandele seatud eesmärk – anda aktsionäridele finantsinfot – asendub hinnangutel põhineva infoga, mille eesmärk on anda ettevõttega seotud huvirühmadele teavet tulevikku puudutavate otsuste tegemiseks. Ettevõtte ei tarbi ainult finantskapitali, vaid palju keerulisemat, kapitali eri liikidest – finants-, tootmis-, intellektuaalne, inimlik, suhte- ja looduslik kapital – koosnevat kogumit. Samuti on aru saadud, et äriprotsesside tulemusena muutub ja on mõjutatud lisaks finantsidele ning toodete/teenustele ka organisatsiooni ja temaga kokku puutuvate gruppide intellektuaalne, inimlik, suhte- ja looduslik kapital. Kiiresti muutuv, avatud infoväljaga ja võrgustunud keskkonnas toimetamisel ei piisa sellest, kui keskenduda ainult finantsilistele ning otseselt toodete ja teenustega seotud aspektidele. Vaja on kompleksemat, laiaulatuslikumat ja samas eri valdkondi lõimivat vaadet.

INFORMATSIOONI VAJATAKSE TEISTMOODI KÜSIMUSTE ESITAMISEKS

Paljude raamatupidajate rõõmuks (või ka meeelhärmiks) pakub majandusaasta aruande koostamine aina rohkem valikuvabadust ja loomingulisust. Järjest olulisemaks muutub tuleviku riske hindav ja analüüsiv osa, et veenda koostööpartnereid, rahastajaid, tarnijaid, kliente ja kogukonna liikmeid just selle ettevõtte äri-idee elujõulisuses, eetilises, kliendi- ja keskkonnasõbralikkuses. Aina tähtsamaks turundus- ja koostööargumendiks muutub ettevõtte vastutustundlik ja jätkusuutlik toimetamine. Müüakse ja tarbitakse emotsioone, teadmist ja kuvandit – tegelikult siis

informatsiooni ja kommunikatsiooni – või nendega pakendatud toodet või teenust.

Ettevõtte ellujäämise nurgakivi on asjade ja protsesside teistmoodi nägemine ning tegutsemine. Oluline on innovatsioon.

Informatsiooni vajatakse väärtuslike küsimuste tekitamiseks. Oskus teistmoodi küsida võimaldab teha asju teisiti. Maailm liigub suurte sammudega finantsnäitajate põhiselt infolt integreeritud, kõikehõlmava, eri osalisi seostava info otsingule – finantsaruandluselt integreeritud aruandlusele.

Integreeritud aruandlus lähtub põhimõttest, et aruandluse asemel on vaja liikuda huvirühmade vahelisele, terviklikku kommunikatsiooni võimaldavale platvormile, et paremini kajastada ja näha väärtuse loomise protsessi pikaajalises perspektiivis. Huvirühmadele suunatud integreeritud aruandlus ja selle alusel info kogumine ning seeläbi ka selles vallas mõtlemine on suunatud eri tegurite seotusele ja vastastikusele sõltuvusele. Viimane aga mõjutab organisatsiooni võimekust luua väärtust kaugemas perspektiivis.

RAAMATUPIDAJATE KÄES ON VAHEND, MIS AITAB JUHTIDEL EDUKAD OLLA

Integreeritud aruandluseks info kogumisega tuuakse nähtavale ja võimendatakse informatsiooni ärimudeli, riskide, võimaluste, juhtimise, kapitalikasutuse ja tulemuste kohta, et paremini sõnastada ja edastada jätkusuutliku väärtuse loomise protsessi. Integreeritud mõtlemine võimaldab juhtidel näha, hinnata ja juhtida riske, et aru saada, kuidas eespool nimetatud kuus kapitali liiki (finants-, tootmis-, intellektuaalne, inimlik, suhte- ja looduslik kapital) on omavahel seotud tulemuste saavutamisel.

Integreeritud aruandlus – integreeritud mõtlemine ja planeerimine – aitab arvesse võtta pikaajalist vaadet ning eri liiki kapitali pakkujate ootusi.

Integreeritud aruandluse tarvis kogutud info aitab ka paremini kohaneda väliskeskkonnas toimuvate muutustega (tehnoloogia ja konkurentsikeskkonna muutused) ning leida ja disainida ebatraditsioonilisi ärimudeleid ja neile vastavaid mõõdikuid. Raamatupidajate käes on vahend, mis aitab juhtidel näha võimalusi uuenduslikult, läheneda ebatraditsiooniliselt äriprotsessidele ja toodete/teenustele ning olla konkurentsikeskkonnas edukas.

Mida integreeritud aruandlus täpsemalt näitab, millised on olnud arengud ja missuguseid kogemusi on saadud integreeritud aruandluse juurutamisel – sellest kõigest juba järgmistes Raamatupidamise Praktiku numbrites.

